

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ ИНСТИТУТ ЗА ИСТОРИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	
Издание №	дата 2015 г.
Възраст № 663	дата 10.X. С
София 1113, бул. Шипченски проход № 52, бл. 17 тел: 02/ 879 29 98 ; факс: 02/ 870 21 91	

от професор д-р **Димитър Стефанов Димитров** от Стопанския факултет
на ЮЗУ „Неофит Рилски“ в Благоевград

Относно конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“, обявен от Института за исторически изследвания при БАН – София за нуждите на РИМ – гр. Добрич, в професионално - направление 2.2, научна област – шифър 05. 03. 06., за секция „История на българския национален въпрос“, със срок 2 месеца от обнародването в „Държавен вестник“ (ДВ бр. 46, от 30 юни 2015 г.)

Становището е написано в съответствие с изискванията на глава 3, раздел 3 от ЗРАСРБ – условия и ред за заемане на академичната длъжност „доцент“ и раздел 3 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

За участието в конкурса са представени всички необходими документи и в административно отношение няма допуснати пропуски. Комплектът от материали, предоставен на хартиен носител от единствения кандидат **Цветолин Иванов Недков**, съответства на изискванията на Правилника за развитие на академичния състав. Включени са всички изисквани документи с информация за научната дейност на кандидата. Приложени са сериозни научни студии и статии, публикувани след защитата на докторската му дисертация.

Биографичните данни за кандидата са добре изложени в представената автобиография. Тук мога да добавя и личните си впечатления от д-р Цветолин Недков, от времето преди повече от две години, когато бях научен консултант на докторската му дисертация. А те са определено положителни. Това е един сериозен учен и изследовател, който още преди защитата имаше вече публикувани монографии, студии и статии върху стопанското развитие на Добруджа. Те впечатляват със задълбочеността на анализа и добрата аргументация на автора, подплатена със сериозни архивни и документални исторически материали и литература. Научната продукция на Цветолин Недков е впечатляваща: 3 монографии, 3 студии и над 50 статии. 16 от тези публикации не са свързани с темата на доктората му. Освен с научната си продукция, кандидатът проявява способностите си на сериозен учен и като **съставител, научен редактор и рецензент** на няколко документални сборници и научни списания. Цв. Недков е **секретар** на клона на СУБ и **председател** на секция „Хуманитарни науки“.

Информацията за покриване на **нормативните изисквания** за времето на заемане на академичната длъжност „доцент“, на базата на вече придобитата образователна и научна степен „доктор“ в продължение на две академични години е спазено.

Научно-изследователската дейност и научните публикации на кандидата Цветолин Недков оценявам положително като публикации с висока научна стойност.

Впрочем те са оценявани така и от други специалисти в областта на Обществената и Стопанската история. Кандидатът Ц. Недков е доказал напълно способностите си за задълбочено и изчерпателно проучване и анализ на богат архивен и документален материал. За това свидетелства и хабилитационния му труд – монографията **„Стопанският живот на градовете в Южна Добруджа (1940-1944 г.)“**. Тя е обсъдена и приета на заседание на секция „История на българския национален въпрос“ при ИИИ на БАН на заседание проведено на 12. 05. 2015 г. Монографията е едно закономерно продължение на предишните монографии, студии и статии, разглеждащи стопанското развитие на областта в предишни периоди. Тя е структурирана в три основни части:

- ретроспективен преглед на състоянието и развитието на градското стопанство в Южна Добруджа от Освобождението до 1940 г., когато областта е върната на България след повече от 20-годишна румънска окупация;
- процесът на адаптация на градското стопанство в Областта към българската икономика 1940-1941 г.;
- развитие и проблеми на различните отрасли в Областта в трудните военни условия (1941-1944 г.) вече като неразделна част от икономиката на България.

И тук кандидатът проявява добросъвестност и изчерпателност в изследването и интерпретацията на значителен архивен и документален материал. Отново са включени непубликувани архивни материали и документи.

Сериозни изследвания на Цветолин Недков са и няколко студии и статии относно развитието на аграрното стопанство и житната търговия в Южна Добруджа: **„Житната търговия в Добрички окръг (1919-1929 г.)“**, „Добруджа“, 28, 2014 г. Това се отнася и за регионалните му изследвания относно стопанското и общественото развитие на Добрич, Балчик и с. Стожер, както и в изследванията за ярки личности, допринесли за стопанското развитие на Областта: **„Страници от новата и най-новата история на село Стожер (1940-2009 г.)“**, В Сборник с изследвания и материали за историята на селото, Добрич, 2011 г.; **„Из вечният Добрич през първото и второто десетилетие на XX век“**, Балканистичен форум, 3, 2012; **„Приобщаването на южнодобруджанския градски аграрен сектор към българското стопанство (есента на 1940-1941 г.)“**, В „Доклади и съобщения от националната конференция, 15. 10 2014 г., ЮЗУ „Н. Рилски“, Благоевград. Всички тези нови изследвания на Недков, потвърждават убеждението ми от предишното ми общуване с него, че става дума за задълбочен и сериозен български учен, който следва определена тематика в своята научна дейност. Заедно с това, отново се потвърждават впечатленията ми, че Цветолин Недков не си позволява общи констатации, а винаги подкрепя своите анализи с конкретен архивен материал и документи.

Научните приноси в публикациите на Цветолин Недков и конкретно сегашния му хабилитационен труд, са очевидни и безспорни:

- Такива приноси могат да се установят най-напред в хабилитационния му труд – монографията „Стопанският живот на градовете в Южна Добруджа (1940-1944 г.)“. Дори само фактът, че това е **първото цялостно изследване** на проблема, засяган досега само в контекста на други изследвания, е сериозен принос. Монографията разкрива развитието на основните стопански сфери на южнобългарските градове от 1940 до 1944 г. Прави се сравнителен анализ със стопанското развитие на тези градове в предишните периоди, когато те са били в условията на румънския режим, продължил повече от 20 години и по-рано – в Българската държава от Освобождението до войните. И тук Недков остава верен на своя постоянен стремеж да се основава на конкретни (често неизвестни досега) архивни материали и документи. Той успява да използва и редица архивни материали и документи от Румъния.
- Приноси са също задълбочените персонални изследвания на кандидата върху живота и дейността на известни българи, допринесли за стопанското и общественото развитие на Добруджа, като Петър Габе, д-р Петър Вичев, Йордан Пекарев. Представени са **неизвестни досега архивни материали и документи**, допълващо представите за тях и тяхната дейност.
- Сериозен принос за Стопанската история на България са и задълбочените изследвания на Цветолин Недков върху стопанското развитие на Южна Добруджа в условията на 20-годишния румънски режим и приобщаването на икономическите структури на областта към българската икономика след 1940 г. Тези изследвания също са основани на съществен архивен материал и документи, много от които неизвестни до сега.
- Приноси могат да се видят и в **регионалните научни изследвания** на кандидата. В публикациите му за формирането и дейността на „Млекарската кооперация“ в село Паскалево; търговията и търговските връзки на гр. Добрич в превратните условия преди и след Румънския режим; стопанското развитие на гр. Балчик; аграрното стопанство и аграрните отношения, както и обществените отношения в с. Стожер...
- Приносни моменти има и в изследванията на Цветолин Недков относно стопанското, общественото и културното развитие на град Добрич през второто десетилетие след Първата световна война. Това е времето на втория румънски режим – период, който също е слабо изследван в нашата стопанска и обществена историография.
- Важни приноси могат да се видят и в задълбоченото изследване на кандидата върху проблемите на приобщаването на аграрното стопанство в Южна Добруджа към българската икономика в периода 1940 – 1941 г. То отново е

- основано на архивни и документални материали, повечето от които са непознати до този момент.
- Приноси се открояват и в настоящия хабилитационен труд на Недков относно развитието на стопанския живот на южнодобруджанските градове в трудния военен период от 1940 – 1944 г. В първата част на труда кандидатът прави задълбочен сравнителен анализ на стопанското развитие на тези градове в различните периоди от новата и най-новата история на Областта: от Освобождението до 1913 г., когато започва първата румънска окупация; в условията на Първата световна война; от 1919 до 1940 г. - времето на 20-годишната румънска окупация; приносен характер има и анализът на трудната адаптация на градовете към българската икономика в краткото време от есента на 1940 г. и през 1941 г.; приноси има и в третата част на труда, засягаща развитието на стопанството и стопанските отношения в градовете от 1941 – 1944 г. вече като неразделна част от българската икономика...

В крайна сметка, ще подчертая, че всички посочени изследвания на Цветолин Недков като цяло са повече или по-малко приноси за Стопанската и Обществената история на България в ново и най-ново време. Де допълват досегашните исторически изследвания върху стопанското и общественото развитие на Южна Добруджа в сложните перипетии на различни режими и условия, определили превратната съдба на българите в този регион. В този смисъл кандидатът допринася определено за тяхното по-пълно изясняване. Впечатляващ е и значителният обем от непубликувани архивни материали и документи, проучени, анализирани и включени в научните публикации на кандидата. Това се отнася в пълна степен и за хабилитационния труд на Цветолин Недков.

В заключение искам да изразя отново своята определено **положителна оценка**, както за сериозната научна продукция на кандидата Цветолин Недков, така и за неговата практическа дейност като научен сътрудник. Изтъквайки всичко това, убедено заявявам, че подкрепям кандидатурата на Недков и **гласувам за присъждането** на академичната длъжност „**доцент**“, като препоръчвам същото и на останалите членове на уважаемото Научно жури.

03. 10. 2015 г.

ЮЗУ „Н. Рилски“, Благоевград

.....
(проф. д-р Д. Димитров)